

DACĂ EMOȚIE NU E...

SĂPTĂMÂNA LUMINATĂ de Mihail Săulescu ● **TEATRUL NAȚIONAL DIN CLUJ** ● Data reprezentației: 12 februarie 1994 ● Regia: Mihail Măniuțiu ● Scenografia: Doina Levintza ● Muzica: Iosif Herțea ● Distribuția: Melania Ursu, Viorica Mischilea, Marius Bodochi, Miriam Cuibus, Dorin Andone, Anda Chirpelean, Petre Băcioiu, Virgil Müller, Dana Trifon. Dansează: Sergiu Anghel.

Săptămâna luminată – de fapt, întreaga literatură a lui Mihail Săulescu – este, în prezent, nedrept de puțin cunoscută spectatorului și deopotrivă cititorului român. Mort în primul război mondial, la doar 28 de ani, Săulescu apucase totuși să publice două volume de versuri (**Departee... și Viața**). **Săptămâna luminată**, dramă într-un act de o rezonanță singulară, de un suflu poetic aparte, a avut însă premiera după moartea autorului, în stagiunea 1921–1922, la Naționalul din București, într-un spectacol coupé (alături de **Avarul**) regizat de Victor Bumbăști. Tot atunci, piesa a fost și tipărită în „Biblioteca Teatrului”, colecție căreia dramaturgia românească îi datorează enorm. Textul (despre care multă vreme s-a crezut că este singura lucrare dramatică a poetului Săulescu) a mai fost pus în scenă, în anii '30, la Naționalul din Iași și la cel din Cluj; Nicolae Brânzeu a compus un poem simfonic inspirat din drama lui Săulescu (și acesta, reprezentat la Opera Română). Neignorată, deci, de teatre, bine primită de fiecare dată de public, piesa nu a fost însă preluată – după știința noastră – decât o dată în repertoriul de după 1945. Poate era și dificil să faci „să treacă” un titlu ce trimitea atât de direct la religie, „opium pentru popor”, dar și mai dificil era de acceptat „metafizica” textului.

Exact această metafizică, exact acel spațiu în care spiritul se întâlnește cu materia și se încearcă apropierea de Dumnezeu creștin prin practici rituale păgâne par a-l fi atras pe Mihail Măniuțiu, autorul spectacolului cu **Săptămâna luminată** la Naționalul din Cluj. Un punct de plecare întru totul îndreptățit, extrem de generos ca posibilități scenice, dar și o capcană în același timp; capcană legată de seducția formei, a compunerilor plastice și sonore din care emoția dispăre. Este pericolul pe care regizorul nu a putut (vrut?)

să-l evite, și această lipsă de sevă ajunge a năruși și frumusețea imaginilor. Spectacolul nu tulbură, nu emoționează și această **evidență** a intențiilor ajunge să răstoarne efectele urmărite: solemnitatea devine emfază, vitalitatea primitiv-ingenuă pare licențiozitate gratuită, hieratismul mișcării nu impune, ci naște un (început de) zâmbet ironic. E ciudat, dar tocmai stăruirea asupra ritului face să piară fiorul, taina.

Sigur că există în spectacol și momente de reală frumusețe scenică (de obicei, cele mai simple concepute), dar acestea nu reușesc, din păcate, să dea tonul general, să imprime un suflu de autenticitate – poetică, filosofică, dramatică – întregului. Foarte bună muzica (Iosif Herțea), decorative costumele (Doina Levintza), concentrați și foarte guroși în menținerea unei modalități speciale de interpretare – actorii (Marius Bodochi, Miriam Cuibus, Melania Ursu, Dorin Andone, cărora li se alătură, nu fără inevitabilele diferențe stilistice, contribuția dansatorului și coregrafului Sergiu Anghel); toate acestea nu reușesc însă să atenueze senzația de uscăciune pe care o lasă spectacolul. Nici sentimentul că asștiți la exemplificarea (artistic concepută, e adevărat) a unei prelegeri cu tema „Obiceiuri la români”. Prelegere și exemplificare destinate unui public distins, cunoscător al multor zone foarte bogate în practici, ritualuri etc., public mereu interesat – și pe drept cuvânt – să-și îmbogățească acest tip de zestre culturală, să parcurgă mereu noi trasee spirituale în spațiu și timp.

Ceea ce se simte mai puțin, ceea ce apare în spectacolul lui Măniuțiu doar prin deducție este motivul fundamental al piesei, al unei întregi literaturi, al **unor** întregi mitologii: ideea jertfei. Ideea din care s-au născut religii, pe care s-au clădit civilizații, ideea ce apare, în drama lui Săulescu, în versiunea sa cea mai răspândită și cea mai convingătoare: sacrificiul matern. Dincolo de vrăjile, semnele plastice, spectaculoasele ritualuri ale spectacolului, în **Săptămâna luminată** o mamă își ucide fiul pentru ca acesta să se înfățișeze înaintea Domnului în săptămâna luminată, atunci când păcatele sunt iertate. Păcatul fiului de a fi omorât pe un semen al său nu poate fi șters; el poate fi asumat însă de mama ce va plăti. **ea**, în fața Judecâții de Apoi, pentru moarte de om.

CRISTINA DUMITRESCU

MUZICA ÎMPOTRIVA TIRANIEI

FERMA ANIMALELOR muzical după romanul omonim al lui George Orwell ● Dramatizarea: Sir Peter Hall. Cântece compuse de Richard Peaslee. Traducerea: Mihnea Gafița ● **TEATRUL NAȚIONAL DIN CRAIOVA** ● Data reprezentației: 14 aprilie 1994 ● Adaptarea și regia: Cristian Hadjiculea ● Scenografia: Adriana Grand ● Muzica: Nicu Alifantis ● Mișcarea scenică și coregrafia: Francisc Valkay ● Distribuția: Ilie Gheorghe, Angel Rababoc, Valentin Mihali, Marian Negrescu, Natașa Raab, Lamia Beligan, Ion Colan, Valer Dellakeza, Anca Dincă, Adrian Andone, Tamara Popescu, Silviu Geamănu, Adriana Moca, Mirela Cioabă, Anca Mihaela Dinu, Geni Măcsim, Valeriu Dogaru, Gabriela Băciu, Monica Modreanu, Iosefina Stoia, Vladimir Juravle, Constantin Cicort, Tudorel Petrescu, Theodor Marinescu, Floriana Ioan, Marian Ilie, Dăra Chirilescu.

Apetența publicului românesc de azi pentru spectacolul cu miză profund politică, punând în discuție nu doar abuzurile, ci și mecanismele puterii, e rodul unora dintre cele mai valoroase și mai curajoase strădăni ale creatorilor teatrului românesc, încă de la începuturile sale, trecând prin Caragiale și ajungând la ultimele decenii ale „epocii de aur”. Apetența pentru **muzical** e doar de presupus și de verificat, de aci încolo, căci publicul nostru n-a avut până acum posibilitatea să urmărească pe scenă decât comedii muzicale, cu „cântece”, nu muzical-uri propriu-zise, în accepția consacrată a termenului (și cu desfășurarea de forțe pe care o presupune acest gen). Chiar dacă unele tentative n-au lipsit nici în anii trecuți, fie că ne-am aminti de **Nevestele vesele din Windsor** de la Piatra Neamț, pe muzica lui Nicu Alifantis, în regia lui Alexandru Tocilescu, ori, mai de curând, de **Adio, femeii**, cu Angela Similea și Ștefan Iordache, reprezentațiile nu dispuneau însă și de un compartiment coregrafic pe măsură. Adică nu erau propriu-zis muzical-uri, în a căror intenție

